

пов'язані з переорієнтацією виробництва та реалізації окремих видів продукції, послуг [4].

Умовами успіху реалізації стратегії вважаються: впевненість її виконавців у своїх здібностях; готовність підприємства до змін, відповідність стратегії потребам середовища[5].

Література.

1. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки (на період до 2020 року) Київ: Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки», 2012. 17 с.

2. Котлер Ф., Армстронг Г., Сондерс Д., Вонг В. Основы маркетинга/ общ. ред. Н. В. Шульпиной. 2-е европ. изд. Новое изд. Москва: Вильямс, 2000. 943 с.

3. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2012. 182 с.

4. Белко І.А. Стратегія розвитку аграрних підприємств в умовах невизначеності ринкового середовища *Науковий вісник Херсонського державного університету Серія «Економічні науки.»* Випуск 9. Ч.1. 2014. С. 74-77

5. Желуденко К.В. Стратегічне управління в забезпеченні конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* Випуск 14. Ч.1. 2017. С.89-93.

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

***Тохтамиш Т.О., к.е.н., доцент
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ***

Сільське господарство, як сфера діяльності, має свої особливості, які суттєво впливають на економічний розвиток. Більшість підприємств і споживачів на світових ринках віддають перевагу саме сільськогосподарській продукції, а міжнародна торгівля може привести до розповсюдження товарів та послуг в країні та за її межами.

Агробізнес є локомотивом вітчизняної економіки. Україну історично називають житницею Європи, оскільки тут зосереджено близько 25% світових чорноземних ґрунтів, відомих високим рівнем

родючості. Країна також є найбільшим у світі експортером соняшникової олії та одним із найбільших експортерів зерна [4].

Сільськогосподарське підприємство як суб'єкт виробничого підприємництва являє собою первинну організаційну господарську ланку [2]. Основна діяльність підприємства складає виробництво, первісна переробка та реалізація сільськогосподарської продукції. Саме підприємство необхідно розглядати як відкриту систему, яка пов'язана з зовнішнім середовищем певним комплексом взаємовідносин та має певні особливості [1].

Ефективний розвиток зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств вимагає врахування специфічних особливостей галузі сільського господарства, пов'язаних з характером виробництва та особливостей сфери функціонування, яка відзначається нестабільністю, наявністю як потенційних можливостей, так і серйозних загроз.

Зважаючи на постійне поглиблення конкурентної боротьби на ринку та зростання конкуренції, важливу роль в успішній діяльності вітчизняних підприємств займає виробництво і пропозиція високоякісної продукції згідно європейських стандартів та орієнтація на задоволення потреб споживачів, перехід на зовнішньоекономічну діяльність.

Незважаючи на кризові явища, спровоковані зовнішньою агресією, агропромисловий комплекс залишався одним із рушіїв підтримки та зростання національної економіки, щороку демонструючи позитивні темпи нарощування обсягів виробництва продукції. За останні п'ять років обсяг виробництва сільськогосподарської продукції в Україні збільшився більш як на 15 %.

Усвідомлюючи роль України в забезпеченні глобальної продовольчої безпеки було створено Стратегію, яка тісно пов'язана з розширенням участі України в досягненні Цілей Сталого Розвитку ООН, насамперед подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення раціону харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства, реалізуючи при цьому її потужний виробничий та експортний потенціал.

Основними сільськогосподарськими культурами, що роблять Україну одним із світових лідерів, є зернові та кормові культури, включаючи пшеницю, кукурудзу, ячмінь, соняшник, цукровий буряк, тютюн, бобові, фрукти та овочі [4].

Виробляючи 90-100 мільйонів тон зернових культур щорічно, Україна зберігає провідні позиції у світі. При цьому країна є третім найбільшим експортером зерна у світі (щорічний експорт становить 50-60 мільйонів тон) [1].

Міжнародна торгівля товарами та послугами має вагомe значення для будь-якої країни світу, а окремі держави отримують левову частку доходів завдяки експорту до інших країн. Динаміка експортно-імпортних операцій в Україні останні роки має постійну тенденцію до змін. У січні–жовтні 2020 р. експорт сільськогосподарських товарів становив 39633,5 млн. дол. США, або 95,2% порівняно із січнем–жовтнем 2019 р., імпорт – 42987,0 млн. дол. США, або 85,7%. Експорт сільськогосподарських товарів дорівнював 17602 млн. дол. США, а імпорт – 5088,2 млн. дол. США [5].

Сільське господарство України є надійним фундаментом забезпечення продовольчої безпеки держави, базисом розширення її експортного потенціалу, джерелом задоволення внутрішнього попиту на сільськогосподарську продукцію та продукти харчування. Сільськогосподарська продукція є одним з основних складових експортної пропозиції України на світовому ринку.

Отже, в Україні є необхідні передумови для розвитку зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією. Насамперед це гарний розвиток сільськогосподарських підприємств України, підтримання відповідних відносини з іншими країнами та дотримання міжнародних стандартів. Ці передумови дають фундамент для переходу на глобальний рівень в економіці країни.

Література.

1. Брензович К.С. Сучасні тенденції світової торгівлі сільськогосподарською продукцією. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. № 8. С. 18-22. URL: .
2. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: підручник. К.: Знання, 2010. 463 с.
3. Про схвалення Стратегії розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року від 10 липня 2019 р. № 588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2019-%D1%80#Text>.
4. Сільське господарство в Україні. URL: <https://dlf.ua/ua/silskogospodarstvo-v-ukrayini/>.

5. World Agricultural Production / (USDA). URL: <http://usda.mannlib.cornell.edu/usda/current/worldag-production/worldag-production-07-12-2017.pdf>.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

***ХРОМУШИНА Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

М. Кондратьєв ще минулого століття висловив переконання, що економіка не може бути розвинута більше, аніж це дозволяє їй сільське господарство [4]. Ресурсний потенціал аграрних підприємств зумовляє можливості їх розвитку. За сучасної світової тенденції, розвиток аграрних підприємств та майбутнє – за органічним аграрним виробництвом, функціонування якого можливе лише на основі дотримання вимог еколого-економічної безпеки. Відтак зміст стратегічного управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств мають формувати управлінські рішення, спрямовані на розширене відтворення виробництва сільськогосподарської продукції, формування умов для підвищення її конкурентоспроможності, подальшого розвитку органічного виробництва, просуванню ідеології «зеленої економіки» в аграрному виробництві.

О.В. Ульянченко, авторитетний вітчизняний дослідник, визначив стратегію розвитку вітчизняного аграрного сектора економіки на основі підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом [5, с. 6]. Відповідний механізм такого управління має містити інструменти управлінської діяльності, розподілені між фінансовою, матеріальною, трудовою підсистемами. Ці інструменти мають бути певною цілісністю і взаємодіяти на основі реалізації функцій використання, розподілу, наявності та відтворення ресурсів [2, с. 21].

Стратегічне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств (як процес прийняття та реалізації стратегічних рішень щодо формування та використання ресурсного потенціалу на основі постановки стратегічних цілей та завдань в умовах змінного оточення та невизначеності) має ґрунтуватися на інтегральному підході, враховуючи вплив природно-кліматичних особливостей, здатність